

ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ ΥΙΟΣ

Τά νεανικά χρόνια του Δουμά υιού. Τò στίγμα τής γεννήσεώς του. Τά πειράγματα τών συμμαθητῶν του. Δουμάς πατήρ και Δουμάς υιός. Τò πρῶτο του ἔργο 'Ἐνα ταξίδι στήν Ἀφρική. Τά ρομάντζα του. Ἡ «Κυρία μέ τάς Καμελίαις». Ἐνδοξοί και πλούσιοι. Βροχή μυθιστορημάτων. Ἡ σχέσις του μέ τόν πατέρα του. Τά θεατρικά του ἔργα. Ἡ Μαρία Ντυπλεσσίς.

«Στίς 29 Ἰουλίου 1824, τήν ἡμέρα ἀκριβῶς πού ἤρθε στόν κόσμο ὁ δούξ ντέ Μονμπασιέ, μού γεννήθηκε και μένα ὁ Ἀλέξανδρος μου, στό σπίτι μου τής Πλατείας Ἰταλῶν ἑρ. 1».

Μέ τά λόγια αὐτά ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς πατήρ, ἀναφέρει μέσ' στά ἀπομνημονεύματά του, τήν γέννησι τοῦ μοταχογιου του, ὁ ὁποῖος ἔπειτα ἔγινε γνωστός μέ τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος Δουμάς υιός.

Καθῆρτης τής ζωῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά υιού, εἶνε τὰ περισσότερο ἀπ' τά ἔργα του δούκας «Ἡ ὑπόθεσις Κλεμανσώ», ἡ «Κυρία μέ τάς Καμελίαις», ἡ «Ἀρτεμὶς ντέ Λύς», ὁ «Ἡμίκομος» και «Ὁ Φίλος τῶν Γουαϊκῶν», ὅσα ὅποια περιγράφει τὰ χαρακτηριστικότερα ἐπεισόδια τής ζωῆς του.

Εἶνε γνωστόν διὰ τὴν μητέρα του Ἀλεξάνδρου Δουμά υιού δὲν ἦταν νόμιμος σύζυγος τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά πατρός και γι' αὐτὸ, στα μικρά του χρόνια, ὁ μικρός Ἀλέξανδρος ἦταν ὁ περιγελασὸς τῶν συμμαθητῶν του και τῶν παιδιῶν τής γειτονίας, τὰ ὅποια διακρίδους τὸν ἐχλεύαζαν, ἀποκλοῦνται αὐτὸν νοσῶν...

Ὁ πατέρας του ὅμως εἶχε ἀγαθὸν και τίμιον χαρακτήρα και δὲν ἀγνοῖαι τὰ ἐπανορθωσιὰ τὸ κακὸ, πού εἶχε κάνει ἀθεία στον μοναχογιου του.

Ὅταν ὁ μικρός Ἀλέξανδρος ἔγινε 7 ἐτῶν, ὁ πατέρας του τὸν ἐμπιστεύθηκε στόν ἀββᾶ Βοκῆ γιὰ τὰ τὸν μάθη γράμματα και σὲ ἡλικία 9 ἐτῶν τὸν ἐβαλε στὸ λύκειο τοῦ Ἁγίου Βικτωρός, τοῦ ὁποίου διευθυντὴς ἦταν ὁ φίλος και συνεργάτης του δόκτωρ Γκουμπά.

Στὰ πρῶτα κεφάλαια τοῦ περιηγήμου ρομάντζου του, «Ἡ ὑπόθεσις Κλεμανσώ», ὁ Δουμάς υιός περιγράφει τὰ χαρακτηριστικώτατα τῆς λεπτομέρειας τῆς ζωῆς πού πέρασε μέσα στὸ λύκειο ἐκεῖνο, ὅπου οἱ συμμαθηταὶ του τὸν ἐχλεύαζαν γιὰ τὴν γέννησί του.

Μία ἡμέρα κατα τὰς διακοπὰς, ὁ μικρός Ἀλέξανδρος βρισκόταν στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. Ἦταν καθισμένος σὲ μιά γωνία τοῦ σαλονιουῦ και διαβάζει μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον κάποιον βιβλίον. Τὸ ἐνδιαφέρον του αὐτὸ κίνησε τὴν προσοχή τοῦ πατέρα του και τῶν παρυσιοκομῶν φίλων του, οἱ ὅποιοι πλησίασαν νὰ ἴδουν τὸ βιβλίον ἔκεινο. Ὁ μικρός ὅμως Ἀλέξανδρος μολις εἶδε ὅτι τοὺς εἶχε κινήσει τὴν περιέργειαν, ἐκρυψε ἀμέσως τὸ βιβλίον και μόνο κατόπιν τῆς ρητῆς ἐπιτολῆς τοῦ πατέρα του τὸ φανέρωσε. Ἦταν ὁ «Αἰμίλιος» τοῦ Ρουσσώ.

— Διάβολε! φώναξε ὁ πατέρας του όταν τὸ εἶδε. Βλέπω διὰ τὸ βιβλίον αὐτὸ σοὺ κινεῖ πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον.

- Ὡ! Παραπολὺ! ἀποκρίθηκε ζωηρὰ ὁ νέος.
- Τότε γιὰ πῶς μας τῆς ἀντιπῶσις σου ἀπὸ αὐτὸ.
- Ἔχω τὴν γνώμη διὰ τὸ Αἰμίλιος ἦταν πολὺ θαρραλὸν παιδί, ἀπάντησε ὁ μικρός Ἀλέξανδρος.
- Και γιατί;
- Γιατί εἶχε τὸ θάρρος νὰ πᾶρη τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του, τὸ ὄνομα, τὸ ὅποιο ἐκείνος ἠρέμα τὸν ἔδωσ...
- Και τὶ σημαίνει βγάσεις ἀπ' ὅλα αὐτὰ; ξαναρώτησε ὁ Δουμάς.

— Ὅτι πρέπει κάθε παιδί νὰ πᾶρη μόνο του τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του, όταν δὲν τοῦ τὸ δίνει ὁ ἴδιος.

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς πατήρ σάστισε μιά στιγμὴ σκεπτικὸς κ' ἔπειτα εἶπε:

— Αὐτὸ σημαίνει διὰ καὶ σὺ θέλεις νὰ φέρῃς τὸ δικὸ μου ὄνομα. Αἶ, λοιπὸν πάρε το! Ἀπὸ σήμερον θὰ λέγομαι Ἀλέξανδρος Δουμάς κ' ἂς μὴ ξαναγίνῃ παιδὶ λόγος γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ.

Στὸ λύκειο τοῦ Ἁγίου Βικτωρός, εἶνε ὁ Ἀλέξανδρος μέχρι τοῦ 1839, ὅποτε εἰς λόγους ὑγείας τὸν ἐπέστειλε ὁ πατέρας του στὸ λύκειον Χενόν. Ἐκεῖ, ὁ μικρός Ἀλέξανδρος, πού ἦταν τότε 15 ἐτῶν, διακρίθη πολὺ γρήγορα γιὰ τὴν ἐξυπνάδα και τὴν ἐπιμεικία του. Ὅλοι οἱ καθηγηταὶ του ἦταν κατανοουσιασμένοι μαζί του. Ἐπει' ἀπὸ δύο χρόνια ὁ Ἀλέξανδρος τελείωσε παιδὶ τῆς σπουδῆς του, ἔφυγε ἀπὸ τὸ λύκειον Χενόν, και

πῆγε κ' εἶμνε μαζί μέ τόν πατέρα του. Συγκατοίχσαν ὅμως μόνον ἔξη μῆνες, γιατί ἔπειτα ὁ μικρός Ἀλέξανδρος ἐνόμισσε ἕνα ἐξοχιστο διαμέρισμα, σὲ ὁποῖο εἶμνε παιδὸς μόνος του. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴν ἦταν δημοστὸν ἔτῳ.

Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ τίποτε δὲν εἶδεχε ἀκόμη τὸ λαμπρὸν μέλλον τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά υιού, ὁ ὁποῖος ἦταν φρονιμος, μετρίφρων, χωρὶς μεγάλα δυνεῖρα. Ἡ μεγαλειότερη φιλοδοξία του ἦταν νὰ κατορθώσῃ νὰ γίνῃ υπάλληλος σὲ κανένα ὑπουργεῖον. Ἄλλα σιγὰ-σιγὰ, ἡ μεγαλοπρεπὴς και σπάταλη ζωὴ πού ἐβίλεπε νὰ ζοῦν ὁ πατέρας του και οἱ φίλοι του, ἐκέντησαν τὴν ορεξί του και ἀρχισὰ νὰ ζῆ κ' αὐτὸς στήν πού-ἐβίαια και τὴν σπατάλη. Ἐκανε χρεὴ ἀσυλόγηστα και προτοῦ συμπληρώσῃ τὸ δέκατο ἔνατο ἔτος τῆς ἡλικίας του, τὰ χρεὴ του εἶχαν φτάσει τῆς ἐξήντα χιλιάδους φράγκα, ποσὸν κολοσσιαῖον γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη! *Τὸ ἀόμνητο αὐτὸ περιστατικὸν γράφει ὁ ἴδιος στὰ ἀπομνημονεύματά του, ἔγραψε τὴν ὀδυσσεϊκὴν τροπὴν στὴν σταδιοδρομίαν μου, γιατί ἀφοῦ δὲν ἤξερα γὰ καὶ νὰ τίποτε ἄλλο, εἰχθῆρα στὴ φιλολογία.*

Ἔτσι ἔγραψε μερικά ποιήματα, τὰ ὅποια ἐξέδωκε ὁ τόμο μέ τὸν τίτλον «Νεανικὰ Ἀμαρτήματα». Τὸ πρῶτον τοῦ αὐτοῦ βιβλίου πέρασε ἀπατηρήτου. Ἐπειτα ὅμως ἀπο λίγων καιρῶ, ἀφοῦ ἔκαμε μαζί μέ τόν πατέρα του ἕνα ταξίδι στήν Ἀφρική και στήν Ἰσπανία, ἐξέδωκε ἕνα μυθιστορημα μέ τὸν τίτλον «Ἡ περιπέτεις τεσσάρων γουαϊκῶν και ἐπὸς παπαιόλου», σὲ ὁποῖο εἶχε μνηστὴ ἐνεπλοῦς τὴν τεχνουργοῖαν τοῦ πατέρα του.

Τὸ δεύτερον αὐτοῦ βιβλίον πουλήθηκε ἀρκετὰ, ἀλλὰ ὁ νεαρός Ἀλέξανδρος δὲν εἶμνε και τόσο ἰκανοποιημένος. Εὐτυχῶς γι' αὐτὸν κατάβηκε, πολὺ καιρὸς, διὰ εἶχε πάρει σταφο δρόμο. Καταλαβε δηλαδή, διὰ ἀφοῦ δὲν εἶχε τὴν ζωηρὴ φαντασία και τὸ σπινθηρόβολον πνευμα τοῦ πατέρα του, δὲν θα μπορούσε νὰ γράφῃ βιβλία ὅμοια μέ τὰ δικά του.

Ἀλλάξε λοιπὸν σύστημα κ' ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ ρομάντζα παθητικά, μέ ὑπόθεσις ἀπ' τὴν πραγματικὴν ζωὴν και συγκεκριμένους ἀπ' τὴν ζωὴν τὴν δική του. Ἔτσι ἔγραψε τὴν «Κυρία μέ τάς Καμελίαις». Ὅπως ἀφηγήσατο ὁ ἴδιος στούς «Ἀνεκδότους Προλογους τοῦ» τὸ πρῶτον αὐτοῦ ρομάντζου του, πού ἦταν και τὸ καλύτερό του, τὸ ἔγραψε ὁ ὅχι τὸ ἡμέρας, ἐπειδὴ εἶχε ἀπολυτὴ ἀνάγκη ἀπὸ πολλὰ χρήματα, γιὰ νὰ πληρώσῃ τὰ χρεὴ του.

Ἡ «Κυρία μέ τάς Καμελίαις» εἶχε θριουμβετικὴν ἐπιτυχία. Οἱ κριτικοὶ ἔγραψαν διὰ τὸ φιλολογικὸν ἄστρον τοῦ υιού Δουμά εἶχε τὴν ἴδια λάμψιν μέ τὸ ἄστρον τοῦ πατέρα του. Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς πατήρ δὲν μόνον δὲν διασαρκώθηκε γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ γιου του, ἀλλὰ τὸναντιον ἀπ' τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὸν ἐκαμάρισε και ὁσάκις γινόταν λόγος γιὰ τὸν νεαρὸν Ἀλέξανδρο, εἶπε:

— Εἶνε τὸ καλύτερον ἀπ' τὰ ἔργα μου...

Γιὰ ἡρωῖδα τοῦ ἔργου του αὐτοῦ ὁ Δουμάς υιός, εἶχε πάρει τὴν περίφημον ἡθοποιὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Μαρία Ντυπλεσσίς, ἡ ὁποία πέθανε τὸ 1847, σὲ ἡλικία 25 ἐτῶν. Τὴν «Κυρία μέ τάς Καμελίαις» τὴν ἔγραψε ὁ Δουμάς ἕνα χρόνον μετὰ τὸ θάνατον τῆς Ντυπλεσσίς.

Ἡ Ντυπλεσσίς δὲν εἶχε βέβαια τῆς συγκινητικῆς περιπέτειας τῆς Μαργαρίτας Γκουτιέ, εἶχε ὅμως ἀκριβῶς τὸν ἴδιον χαρακτήρα μέ τὴν ἡρωῖδα τοῦ Δουμά υιού.

Τὴν πραγματικὴν βιογραφίαν τῆς Ντυπλεσσίς τὴν εἶχε γράψῃ ὁ Θεόφιλος Γκουτιέ, ὁ ὁποῖος ἐξεφώνησε και τὸν ἐπικήδει σ' ἕνα πῆλιαν. Ὁ Γκουτιέ ἀναφέρει διὰ τὴν Ντυπλεσσίς εἶχε γεννηστὴ σ' ἕνα χωριὸν τῆς Νορμανδίας, ὅτι τὸ πραγματικὸν τῆς ὄνομα ἦταν Ἀλφρονσίνα Ντυπλεσσίς και οἱ τὸ Μερία τὸ εἶχε πάρει όταν ἀνέβηκε στήν σκηνή. Ἀναφέρει ἀκόμη διὰ τὴν Ἀλφρονσίαν εἶχε ἕνα κεραλακὶνὸν χαριτωμένον, μάτια ἀμυδαλωτὰ ἀπ' γυαλοπῆδας, ζωηρὰ και ἐξυπνα, χεῖλῃ κατακόκκινα και τὰ ὠραῖοτατα δόντια πού υπάχουον στόν κόσμο!..

Μετὰ τὴν καταπληκτικὴν ἐπιτυχία τῆς «Κυρίας μέ τάς Καμελίαις», ὁ Δουμάς υιός ἀρχισε νὰ ἐκιδίη τὸ ἕνα ἐπέανον στὸ ἄλλο τὰ ρομάντζα του. Ἐξέδωκε τὸν «Ἀδύτητα Δέρβανς», τὴν

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς υιός

«Καισαρίνα» το «Μυθιστόρημα μιας Γυναίκης», τους «Τρεις Ισχυρούς Ανθρώπους», τον «Τριστόν τον Κούκιο», τον «Αντιβασιλέα Μουσταί» και το 1851 την «Αρτέμιδα νέε Λύς», η οποία είχε τότε έπιτυχία όση και η «Κυρία με τας Καμελίαις».

Ματά την έκδοσι της «Αρτέμιδος νέε Λύς», ο Δουμάς υιός, ακολουθών την συμβουλή του πατρικού του φίλου ντ' Αντου Μπερφό, απέφευσε να διασκευάση τα καλύτερα απ' τα ρομάντζα του γιά να τα δώση να παχθούν στο θέατρο.

Πρώτο διασκευάσας την «Κυρία με τας Καμελίαις», η οποία παίχτηκε στις 2 Φεβρουαρίου 1852. Η έπιτυχία που είχε ως δράμα το έργο του αυτό, ήταν πολύ μεγαλειότερη εκείνης που είχε σημειώσει ως ρομάντζο. Ακόμη και σήμερα εξακολουθεί να παίζεται καινά άρση.

Τό 1855 ο Δουμάς έγραψε, απ' εθείρας γιά το θέατρο, τον «Ημίκοσμο», ο οποίος είχε επίσης μεγάλη έπιτυχία. Γιά να τον γράψη όμως χρειάσθηκε ένδεκα δλοκλήρους μήνες. Έκτοτε πενά έπαψε να γράφει ρομάντζα και άρσιούθηκε σχεδόν έντελώς στα θεατρικά έργα.

Έπειδή όμως άρρώσθηκε βαρεία από υπερκόπσι άναγκάσθηκε να διακόψη την εργασία του επί άρκειά του μόνο τό 1864 έμφανίσθηκε πάλι με ένα νέο έργο του, τον «Φίλο των Γυναικών».

Η σχέσις μεταξύ 'Αλεξάνδρου Δουμά και 'Αλεξάνδρου Δουμά υιού ήταν πάντοτε ένκαρδιες. Ότισόσ δέν παρελείπαν όσάκις δινόταν ένκαρία να έκτοξεύουν ειρωνείες ό ένας γιά τον άλλο. Λόγου χάριν ο Δουμάς υιός έλεγε συχνά γιά τον πατέρα του :

— 'Ο πατέρας μου έχει τόση ματαιοδοξία, όστε θά ήταν ίκανός ν' άνεβη πίσω απ' τό άμάξι του. στην θεία του λακέ, γιά να νομίση ό κόσμος πός έχει λακέ Νέγρο !..

— Ως γνωστόν ο Δουμάς πατήρ ήταν υπερβολικά μελαγχρονός και καταστροφώδης, σάν Νέγρος.

— Άλλοτε πάλι έλεγε :
— 'Ο πατέρας μου είνε ένα μεγάλο παιδι, που τό... γέννησα ό-ταν ήμουν πολύ μικρός !..

Κάποτε ο' ένα γεύμα νεαρών λογίων διηγόντουσαν ένα περιστατικό δανεϊού, που τότε είχε κοιροίδησει ό δημοφιλέτης του με τρόπο εσφοδιστόν. Ήταν τόσο άστοχίο όστε έλοι είχαν ξεκοκιστή στα γέλια και περισσώτερο απ' όλους ο Δουμάς υιός. Κάποιος όμως του είπε πός τό επεισόδιο αυτό είχε συμβεί εις βάρος του πατέρα του.

— Τού πατέρα μου ! φώναξε ειρωνικά ο Δουμάς. Άδύνατον, γιατί θά τό είχε γράψει ο ίδιος στα «Απομνημονεύματά» του !..

— 'Ο Δουμάς πατήρ μιά μέρα που έφρχνε να βρής τα παπούτσιά του και δέν τ' έβρισκα ειπε στους παρευρισκομένους φίλους του :

— Φανταστήτε, ό γυιός μου έχει δώ'εκα ζευγάρια παπούτσιά παραταγαμμένα έντα γκαρνταρόμπα του. Ότισόσ, αυτό τό παιδι, ποτέ του δέν ό' άποχτήση ταλέντο, ποτέ δέ θά κάμη σπουδαία πράγματα στη ζωή του !..

Η ΦΑΡΣΣ ΤΗΣ ΦΥΣΣΟΣ

ΤΕΡΑΤΑ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ

Η Έμμα Μάρκλεϋ, μιά 'Αμερικανίδα, είχε άρσισει από ήλικίας είκοσι ένός έτών να παχαίνει έπιπιδύνως. Στην άρχή, έχάρηκε γι' αυτό, γιατί έτσι φαινότανε πώ ώμορφη. Όσο όμως περνούσαν τα χρόνια, τόσο α διαστάσις του σώματός της γινότανουσαν και μεγαλιότερη. Έτσι ύστερ' από κάμποσο καιρό, η Έμμα είχε κανανήσει τρομακτικό φαινόμενο ποχιάς γυναίκας ! Τότε, έπειδή λόγω του πάχους της δέν μπορούσε να κάμη άλλη δουλειά, είχε την έμπνευση ν' άρχιση να έκθέτη τον έαυτό της ως περιεργό τέρας, γιά να κερδίξη τό ψωμί της. Έγκατεστάθη λοιπον σ' ένα σπακι, στη Φιλαδέλφεια, όπου χιλιάδες περίεργον πήγαιναν και την έβλεπαν, πληρώνοντας εισιτήρια. Η παχύσαρκη αυτή γυναίκα είχε μέση 1 μέτρον και 58 εκατοστόν περιφέρειας και ζύγισε 246 κιλά. Έπί δέκα δλοκλήρα χρόνια είχε άπασχολήσει τον άμερικανικόν και διεθνή τύπο. Πέθανε στα 1886. Μιά μέρα, η πολυθρόνα στην οποία καθόταν έσπασε από τό πολύ βάρος της, η δέ Έμμα τραυματίστηκε τόσο σοβαρά, όστε έπειτα από μερικας ήμέρες πέθανε.

Στην 'Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου των Παρισίων, σώζεται ακόμα ένα γιψινό άγαλμα της Μαρίας-Φραγκίσκος. Κλάι, άλλο τέρας παχυσαρκίας. Η γυναίκα αυτή σέ ήλικία 36 έτών είχε ύψος μονάχα 1,58 και περιφέρεια μέσης... 1 μ. 66 εκατοστά !.. Τό κεφάλι της γινότανε άνάμεσα στους δύο πελοριούς ώμους της. Όσο γιά τό λαμό της... δέν ύπήρχε τέτοιο πράγμα ! Οι άμασάλες της έχγανε τόσο πάχος, όστε κρατούσε διαρκός τα χέρια μισοσηκωμένα. Η γυναίκα αυτή περνούσε τη ζωή της καθισμένη διαρκός σέ μιά γερή πολυθρόνα. Πέθανε στο δημοτικό Νοσοκομείο των Παρισίων.

Μά ό τίτλος του βασιλέως των παχυσαρκων άνήκει δικαιοσυμνικός ο' ένα κάτοικο της Ουαλλίας, όνομαζόμενο Χόφμαν. Ο άνθρωπος αυτός ζύγισε 448 κιλά. Ένας άλλος άγγλος, ό Τόπνερ, ήτανε τόσο παχός, όστε του 'βρίδιζαν ένα μαχαίρι στην κοιλιά μέχρι 12 εκατοστόν... χωρίς να αισθάνεται τον παραμικρό πόνο, από τό λίπος που περιέβαλε τό δέρμα του !..

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ποιές πρωτόκοφε τα χαρτενομίματα στην Έλλάδα. Τό τάληρο του Ματσούκα. 'Ο Γκλαβας και τό πρόγραμμα τό Βενιζέλου. — 'Τό ύποσχέθηκα εγώ !..»

Έβρετε ποιάς ήταν ό πρώτος κόμης τα χαρτενομίματα στην Έλλάδα ;

Ότε ο μακαρίτης Προποποπαδάκης, ούς ο Πάγκαλος, άλλα δ... Σπύρος ο Ματσούκας ! 'Ιδού δέ πός : Μετά την μάχη της Δοϊράνης, κατά τον Έλληνοβουλγαρικόν πόλεμο, ο Ματσούκας συνάντησε στο δρόμο της Στραμίσσης, τον κ. Σταμ. Σταμ. και τον γνωστό λόγο κ. Διονίσιο Κόκκινω.

Ήσαν και οι δύο δεκανεϊς.
'Ο κ. Κόκκινω ήταν άρρωστος και άπεστέλλετο στο νοσοκομείο της Θεσσαλονίκης, ο κ. Σταματίου δέ, άνηκε σέ κάποιον από τα συντάγματα που προχρόσταν κατά του έχθρου.

Μόλις ο κ. Σταματίου είδε τον κ. Κόκκινω έφυγε από τη γραμμή και πήγε να τον χαιρετήση και να μάθη γιά την ύγεια του. Έκει άπάντα τους έπέφυγε ο κ. Ματσούκας.

— Παιδιά μου !.. 'Αδέρφια μου !.. Καρδούλες μου !.. Και ρίχτηκε να τους φιλήση.

Έκεινος όμως άρνησαν κατά μέρος τα φιλά και ρίχτηκαν στο ιστορικό ταγάρι του Ματσούκα. Τό έφρχαν και βόηκαν μέσα κρός ψητό και μύθρα από τη Θεσσαλονίκη. Δυσφημίος δέ και παιναγομίοι καθώς ήταν, δέν άρνησαν τίποτα !.. 'Ως που να στήρη τό πρόσωπό του, ο μακαρίτης ο Ματσούκας, τό ταγάρι ήταν άδειο !

'Ο Ματσούκας είδε τότε τα χάλια τους και τους ρώτησε με κά-πο διάκρισι και στοργή :

- Καί από φιλά, παιδιά, πός βρισκοσθε ;
- Δηλαδή ;
- Έχετε χρώματα ; Αυτό σάς ρωτάω.
- Χάλια, μην τ' άρωτάς. 'Απέταροι είμαστε και οι δύο.
- Σταθήτε τό λοιπόν, να κάς συνδράμα.
- Δέν περάεξτε, Σπύρο, δού ελιαν και οι δύο,

γιά μās υπάρχε και η κουσμάνα, ένθ έσένα μπορεί και να σού χρειασθούν.

— Δέν μπορείτε ! Αυτά θά τα δεχθήτε. Σάς τα στέλνε η μητέρα, η Μάνα μας, η Έλλάδα !

— 'Αφού είνε έτσι, άς ύπακούοσμε στη Μάνα, ως στοργικοί υιοί !

Τότε ο Σπύρος πήρε επίσημο ύφος, έβγαλε με σοβαρότητα ένα πεντόδραχμο από τό πορτοφόλλι, του, τό... έσχισε στα δύο κ' έδωσε τό μισό στον ένα και τό άλλο μισό στον άλλο.

'Ως να συνένοθον έκείνοι, τους ξαναφίλησε και χάθηκε μέσα στα πλήθη των στρατιωτών που προχρόσταν.

Οι δύο εύεργετηθέντες από τη Μάνα-πατριδα, έμειναν ξεροί, με μιά πεντόδραχμο ό καθένας στο χέρι... Τι να τα κάνουν τα κομμάτια ; 'Ο ένας διηυθνέτο πρός τα Βουλγαρικά σύνορα, ο άλλος κατέβηκε στη Θεσσαλονίκη !

Πέρασε καιρός, ο πόλεμος τελείωσε, η ειρήνη ύπεγράφη και οι έπίστρατοι γυρίσανε στα σπίτια τους.

Μετά καιρόν ο κ. Κόκκινωσ και ο κ. Σταματίου άνταμώθηκαν στην 'Αθήνα, και θυμήθηκαν τα παλιά.

Έκείνη τη στιγμή τους ήρθε στο νού και τό άχρειστευθέν πεντόδραχμο του Ματσούκα.

- Βρέ αλήθεια, τό έχεις έκείνο τό κομμάτι ;
- Τό έχω.
- Κε' έγώ τό έχω. Πάμε τότε να βρούμε και τον Σπύρο τον Ματσούκα, να πούμε τό τάληρο μύθρα.
- Άλλά ο Ματσούκας δέν ευρέθη.

Και έκτοτε όσάκις ειρρίσκειτο ο Ματσούκας, έλειπεν ο' ένας εκ των δύο κατόχων των δύο κομματιών του τάληρου κ' έτσι τα κομμάτια υπάρχουν και σήμερα ακόμα, άλλα δυστυχώς δέν βρισκονται πλέον, ούτε θά βρεθθί ποτέ ο' αυτό τον κόσμο, ο μακαρίτης ο Ματσούκας...

Όταν ο Νιώνιος ο Γκλαβας ήταν βουλευτής, άγορεύσαν μιά μέρα στη Βουλή, ειπε ότι «ο Βενιζέλος ειπεν ύποσχεθεί στον έλληνικό λαό δικαστική έκκαθάριση».

'Ο κ. Βενιζέλος όταν τ' άκουσε αυτό σηκώθηκε με όρημ και άντέκρινε τους Γκλαβας :

— Στό πρόγραμμα του κόμματός των Φιλελευθέρων, τό όποιον άνέπτυξα στο λαό, ούδέν τοιοϋτον ύποσχέθηνα, έτόνισε.

— Τό ύποσχέθηκα εγώ κ. Πρόεδρε, του άπάντησε ο Γκλαβας. Τού κόμματός σας δέν είμαι κ' εγώ δη-λαδή ;

